

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVI, broj 11

17. ožujka 2016.

cijena 200 Ft

Ruža Hum i Đuro Franković na Danima hrvatskoga jezika u „Krleži”

Foto: Ákos Kollár

7. stranica

Osvremenjivanje nastave

6. stranica

Veterinar godine

8. stranica

Prezentacija

11. stranica

Glasnikov tjedan

Među elektroničkom poštom, došla sam i pismo naslova Prošnja urednici HG, poslano na moju mail-adresu i na mail-adresu Ivana Gugana, HDS-ova predsjednika. Dva priložena pisma u pravitku, jedno na mađarskom i jedno na hrvatskom jeziku.

Dana 15. ožujka slavi se dan mađarskog tiska kao sjećanje na godinu 1848., na dan kada je tiskano 12 zahtjeva, među njima je prvi bio: „Kivánjuk a’ sajtó szabadságát, cenzura eltörlését”. / Želimo slobodu tiska, ukinuće cenzure.

Pomno sam pročitala pismo na hrvatskom jeziku, koje mi je adresirao dr. Franjo Pajrić, zastupnik u HDS-ovoj Skupštini. Donosimo ga bez ikakvih ispravaka, u izvorniku (uz pristanak pošiljatelja), u ovome broju. Donosim ga premda smatram kako tjednik Hrvata u Mađarskoj nije forum za rješavanje problema koje imaju zastupnici HDS-ove Skupštine i daljnje «političke» podjele Hrvata u Mađarskoj. Donosim ga i stoga što je to pismo, jednako kao i neka druga pisma posljednjih godina, pa i verbalne poruke i preporuke, te neverbalne znakove doživljam kao prijetnje i podcjenjivanje i ucjenjivanje moje uredničke osobnosti.

U ovom broju tjednika Hrvata u Mađarskoj, donosim i odgovor (otvoreno pismo) na otvoreno pismo zastupniku Pajriću koje je Uredništvu ubrzo poslao HDS-ov predsjednik Ivan Gugan.

Napominjem da svako uredništvo, pa tako i naše, zadržava pravo (ne)objavlivanja pisma poslanih na njihovu adresu u skladu s uredničkom politikom (u našem slučaju Medijskog centra Croatica i tjednika Hrvatskoga glasnika).

Glavnu urednicu Medijskog centra Croatica najviše je dotakla ova rečenica; iz pisma na hrvatskom jeziku ona glasi ovako: «Razgovarajući s ljudi, potvrdili su mi, da se nažalost iz naših novina ne moru u cijelosti orijentirati i doznati sliku i istinu, kaj se događa u našoj tzv. „visokoj politici”», a u pismu na mađarskom jeziku ona glasi ovako: «Horvátjainkkal beszélgetve, megerősítették, hogy írott médiáinkból nem tudnak teljes képet kialakítani a valós helyzetről, meg tudni az igazat és informálódni, mi is történi a horvátok ún. „magas politikájában” Magyarországon.»

Hvala Bogu da Hrvati u Mađarskoj imaju elektroničke medije i iz kojih tu istu sliku i istinu mogu doznati, i kako je tek Hrvatski

glasnik trn u oku mnogima, koji ga se sjete, zanimljivo tek kada propadnu pregovori u nekoliko očiju ili iza zatvorenih vrata, kao platformu na kojoj žele iznositi svoje boli. Na javnim sjednicama i skupštinama gdje sjede kao predstavnici Hrvata u Mađarskoj, rijetko predlažu, inzistiraju, argumentiraju drugoj strani s kojom ne dijele trenutno mišljenja i sve ostalo. Ako bi to činili, mogli bismo i mi pisati o tome jer bismo doznali ono što ne znamo i o čemu već nismo informirali Hrvate u Mađarskoj. Hrvatski glasnik pisano je glasilo Hrvata u Mađarskoj, tjednik, danas sastavni dio organizacijskog ustrojstva unutar izdavačke kuće Croatica koji nosi ime Medijski centar Croatica. MCC (Hrvatski glasnik, Radio Croatica, www.glasnik.hu, dva Fejs-profila: Hrvatski glasnik, Radio Croatica). Hrvatski glasnik baza je sveukupnog informativnog prostora Hrvata u Mađarskoj, znatno najobjektivnije izvorište svih bitnih političkih i inih informacija o javnom životu Hrvata u Mađarskoj, pa time i o „visokoj politici”. To odgovorno tvrdim, a to mogu potkrijepiti istinitim, egzaktnim podacima temeljenim na analizi medijskog prostora Hrvata u Mađarskoj posljednjih godina.

Hrvatski glasnik pisano je glasilo Hrvata u Mađarskoj, tjednik, danas sastavni dio organizacijskog ustrojstva unutar izdavačke kuće Croatica koji nosi ime Medijski centar Croatica. MCC (Hrvatski glasnik, Radio Croatica, www.glasnik.hu, dva Fejs-profila: Hrvatski glasnik, Radio Croatica).

Predlažem neobaviještenim Hrvatima, ako im nije dostatno informativan prostor tjednika Hrvata u Mađarskoj, da se o „visokoj politici” Hrvata u Mađarskoj, detaljnije obavijeste iz javnih zapisnika sjednica na kojima se „visoko politizira”, iz državnih javnih medija, iz medija matične domovine, iz medija na jeziku većinskog naroda... Možda će više saznati!? Sa zatvorenih sjednica i s onih na kojima nismo nazočili, nismo bili pozvani, niti pušteni na nje ako smo i bili na licu mjesta, ili smo morali izaći, nismo baš skloni izvješćivati, po načelu dogodilo se, ja ću ti reći što i kako, a ti tako obavijesti čitatelje, slušatelje...!??

I na samome kraju, onako uzgred, Medijski centar Croatica (Hrvatski glasnik i Radio Croatica) jesu mediji za koje HDS voli kazati da je njihov vlasnik (zajedno sa Savezom Hrvata u Mađarskoj). Financira se kroza stavku proračun HDS, ureda institucija i medija. O mnogočemu mogu raspravljati i donositi odluke HDS-ovi zastupnici, pa i o medijima, visini potpore za njih, položaju uredništva, njihovoj ulozi, organizacijskom ustrojstvu, razvitku ili stagniranju, neovisnosti, ovisnosti, pa ako želimo biti do kraja iskreni, i o nagradama i kaznama..., naravno, ako to žele.

Može se razabrati, ako se to želi, a ja to želim, i ocjena rada elektroničkih medija u sastavu Medijskog centra Croatica. Budući da nisu navedeni kao „neorijentirajući”, zaključujem da se njihovi potrošači «moru u cijelosti orijentirati i doznati sliku i istinu, kaj se događa u našoj tzv. „visokoj politici”». Stoga još jednom uz tiskanu platformu Hrvatski glasnik, u sastavu Medijskog centra Croatica, jesu elektronički i novi mediji Radio Croatica, platforma www.glasnik.hu i dva Fejs-profila: Hrvatski glasnik i Radio Croatica.

Branka Pavić Blažetin
glavna urednica
Medijskog centra Croatica

NATJEČAJ „CROATIADA 2016“

Hrvatska državna samouprava raspisala je NAGRADNI LIKOVNI NATJEČAJ za djecu hrvatskih vrtića na temu Blagdani u mojem vrtiću, za učenike osnovnih i srednjih škola u Mađarskoj na temu Moja Hrvatska.

Rok za prijavu radova istekao je 2. ožujka. Sve pristigle radove vrednovala je Estera Šarkić, umjetnica. Nagrađenim učenicima obavijest o nagradama i vremenu dodjeljivanja poslat će se na adresu škole. Od radova će se prirediti izložba u pečuškoj Hrvatskoj školi Miroslava Krleže.

Najbolji će radovi biti objavljeni u Zidnom kalendaru 2017. Proglašenje rezultata, dodjela nagrade bit će 21. ožujka 2016. u Hrvatskoj školi Miroslava Krleže (Pečuh, Ulica Szigeti 97).

Otvoreno pismo svim Hrvatima u Mađarskoj

Prošlo je već od ljeta dan otkako se je formirao novi postav Državne Hrvatske Samouprave (HDS).

Po jednom ljetu moramo povući jednu malu crtu, liniju ili štraf i pogledati ča se dogodilo u hrvatski voda kod nas ugarskih Hrvata.

Razgovarajući s ljudima, potvrdili su mi, da se nažalost iz naših novina ne moru u cijelosti orijentirati i doznati sliku i istinu, **kaj** se događa u našoj tzv. „visokoj politici“.

Kako je vjerujem svakom poznato na izbore su prošli put izašle dvije liste i po rezultatu od sve skupa 23 mandata lista Saveza Hrvata je dobila 15 mandata, a koalicijska lista Društva Gradišćanskih Hrvata u Ugarskoj, Društva Hrvata kre Mure i Društva Hrvatsko-Mađarskog Prijateljstva dobila je 8 mandata. Naš cilj s postavljanjem druge liste nikako nije bio raskol, nego da pokažemo moć Hrvata u zapadnoj županiji i zaustavimo više desetljeća dogmatski zabetoniranu podjelu mandata po regija.

Isto tako moramo istaknuti da je postavljanje posebne liste bila i posljedica niza krivih odluka u prošlosti i krivo postavljenih pretpostavki i uvjeta da se kandidira kao zastupnik u HDS-u (mora se biti članom Udruge Saveza Hrvata u Mađarskoj, mora se glasovati na glasnogovornika itd.)

Na izbori je nepobitno potvrđeno, da već od trećine Hrvata u Mađarskoj zna i kani imati legitimne zastupnike, ki će artikulirati njihove želje i po mogućnosti i riješiti njihove probleme. Mi mislimo da imamo legitimitet u ovi županija i ne tvrdimo, da smo bog zna koliko glasova dobili u drugi regija. Druga strana artikulira svoje mišljenje tako, da se ne da dokazati kade je tko koliko glasov dobio, no mislim da su to samo spekulacije i nagađanja, koja su dalje od istine od naših procjena.

Sve u svemu misleći, da će već od trećine mandata **što** značiti našem peljaštvu u HDS-u, i dobrodušno dajući leto dan vrimena, da se i novi predsjednik nauči na novu ulogu, koja mu je ipak nova, jer je zajseo na čelo gremija u kojem još nije bio član u prijašnjoj ljeta, čekali smo s našim ocjenama. Isto smo vjerovali u njegove riječi na formirajućoj skupštini, da će se još dosta toga i mijenjati, pa se do sada nismo kritički izjasnili široj javnosti, našim Hrvatima.

No mislimo, da je vrijeme naše blagonaklonosti i dobrodušnosti prošlo, jer vidimo, da je sve ostalo isto i stvari se razvijaju – po našoj procjeni – ne onako kako smo si mislili.

Na prvom zasjedanju predsjednik Ivan Guban je prosio od nas mirniji pristup, iako smo bili brutalno preglasani na „demokratski način“, jer 15 je ipak više od 8. To bi bilo matematički gledano i istina, samo se ne gleda najvažniji argument, da smo mi smješćeni u 6 regija i svaka ima svoje specifičnost.

Već smo i prije naglasili, da se univerzalno ne smije pristupiti rješavanju bolnih točki kod nas Hrvata u Ugarskoj i to zbog malog broja, rašicanosti i drugih prioriteta. Isti cilj se more dostignuti i drugačije i isti se zadatak zna riješiti pomoću različitih metoda. Mišljenja smo, da svaki problem zaslužuje individualni pristup, zbog jako malog broja Hrvata razvučenih na skoro 500 km dužine. I moglo bi se da se kanilo. No nikad nije kasno.

Naglasak i prioritet smo vrgli na ravnomjerniju podjelu državnih sredstava (pinez) med regija, na što imamo po mom mišljenju pravo i već zbog toga, da su to novci od poreza svih građana Mađarske. Ne smijemo praviti razliku med Hrvatima u razni regija Mađarske. To u praksi znači pokušat držat grubno omjer 2/3 jug -1/3 zapad. Neka se ne nasrde na mene Hrvatima u Budimpešti i drugi kraji, ke isto uvažavam i ovo je prikaz samo zbog jednostavnijeg razumijevanja situacije.

Sada glavnu riječ u donošenju odluka ima nekoliko ljudi okupljenih u Pečuhu i okolici, ki sebi uzimaju pravo kreiranja politike rješavanja problema Hrvata u Mađarskoj, što podrazumijeva i u zapadnoj našoj županiji Zala, Željezanska i Jursko-Mošonsko-Šopronska.

No međutim ovdje bi se trebalo po mom mišljenju ipak usuglašavati s onim ljudima, ki nosu glase iz ovi županija i more bit malo bolje razumiju lokalnu situaciju.

U posljednjih ljeta dan smo konstatali, da se ta nivo dogovaranja preskače i pregovara se samo sa dijelom županijskih vodstava, naglašavam dijeli, a van, široj javnosti se to prezentira kot opća volja lokalnog hrvatskog življa, dogovorena i diskutirana sa svim zainteresiranimi.

Mislim da bi se izabrane predstavnice državnog gremija (HDS) trebalo ipak počastiti s tim, da se tretiraju na istom nivou svi bez razlike.

Držim da gore navedeno funkcioniranje parcijalnih dogovaranja nije dobra praksa. Na taj način preglasavanjem u HDS-u na sjednicama i to pretežito jednoglasno, kade imamo utisak prijašnjeg dogovaranja i pritiska, znamo van dostat samo jedno mišljenje i to je to. Tako se moglo dogoditi da je jedan vrlo mlad i neiskusni zastupnik glasuje (pretpostavljam dobronamjerno) protiv predstavnika željezanske županije, da dojde u odbor, i uprav u ta odbor, ki se bavi sa strateškom investicijom u školstvo u željezanskoj županiji, odnosno Gradišću. Glasovao je tako samo zato, jer taj delegat nije bio sa njihove liste, a da o tom čovjeku zapravo nezna ništa.

Druga je nelogična situacija ona, da se ni u kom odboru kao član, osim u onom za mladež, ne nalazi predstavnik sa manje koalicijske liste. Da bi se situacija prikazala izbalansiranimom i ne vidi preveliko nagnuće i dominantnost južnih regija, uzelo se za vanjske članove odbora, savjetnike, iz naših regija, ki su se već više puta kompromitirali.

U prijašnjim razgovorima mi je bilo eksplicitno rečeno, da su demokratski principi takvi, da već glasov nosi pobjedu.

Ja sam mišljenja, da se tako direktno ulazi u prostor, odnosno dirigira izvana razvoj i strategija ove dvije regije, u koji većina u HDS-u, naglašavam, nema čvrsti legitimitet. Te ljude ovde kod nas nitko ili vrlo malo ljudi pozna, pa nije ni mogao na nje glasovati. To je ista prilika s nama u južnoj regiji, što je po mom mišljenju logično i odgovara današnjoj realnoj situaciji. Govoriti o nekakvoj cjelovitoj priči i razmišljanju u globalu nima smisla, gledajući veliku razliku u podjeli državnih podupiranja med regijama namijenjenih Hrvatima u Mađarskoj.

Čini nam se da smo kaštigani zbog toga, kad smo razmišljali svojom glavom i gledali naše interese i izašli na izbore s drugom listom.

Ni do današnjeg dana nemamo strategije oko našeg razvoja, o kojoj govorimo već desetljeća dugo. Ona danas postojeća službena varijanta je zapravo prekopirana naša verzija od prije 15 ljet. Već smo onda ukazali na nelogičnosti oko ustroja itd. Naglasili smo. Kada je na istu situaciju, ali onda već još zakomplikiraniju i protuzakonitu ukazalo mađarsko sudstvo, ali s velikih 11 godina zakašnjenja, morali su i naši „tvrdi i vsenek pametniji prvaci“ pokleknuti i držati se zakona. No izgubljeno je najmanje 10 ljet u razvoju i more bit uspješnijem peljanju naših poslova. U tih su se deset ljet u civilnom sektoru dogodile prevelike promjene, promjene u strukturi i razlike među regijama, ke se more bit nikad više neće moć ispraviti.

U takvoj „betežnoj“ se situaciji moglo dogoditi da HDS ne preuzima jednu dvojezičnu školu, u konkretnom slučaju koljnofsku, ka je zakoračila svojim putem i uspjela je. Koja je to skupna platforma, ka to dopušta? Zato se i reklo da HDS nije dobro došao u Koljnof. Ostavili su nas same. Tipična hrvatska povidajka. Hvala Bogu, da su zakoni malo nedorečeni i moglo se i drugačije urediti i danas ova škola djela peldodavno.

No s druge se pak strane argumentira iz ust naših dobro učehnih savjetnika, ki svoj kruh zaslužuju zahvaljujuć svojom nazočnošću u naši hrvatski voda, pa bi dobronamjeran čovjek od njih očekivao ruku pomoći, razumijevanje i kolegijalnost. Tanače i pomoć onim ki svoju egzistenciju ostvaruju kade drugdir i „hrvatsko srce“ troše u svom slobodnom vremenu. Naši peljači velu da je razlog velikih razlika kod podjele resursov u neravnomjernoj podjeli institucija, za što oni nisu krivi.

Isto tako umjesto razumijevanja čuti i se i ponašanje: meni skoro sve, a tebi ostalo. Ako nemate institucije, nemojte ni očekivati državni novac.

Pitam se ja: tko je odlučio, da se svagdir problem zna riješiti samo u formi institucija, kade će nam popravci i renovacije vse-nek progutati dobar dio sredstav, a humani resursi će nam zbog toga biti manji. Zar nam mađarska država određuje što i kako moramo riješiti. Mislim da ne. Ako je pak tako, onda moramo vrlo brzo sjesti sa odgovorni ljudi, da im razložimo naše probleme. Ne moremo politizirati na način: veseli se da nešto dostaneš.

Zbog ove argumentacije većine i gore nabrojanih uzroka smo na veliko presenećenje i samog predsjednika napisali prošnju, da se more bit preuzme na održavanje HDS-a Kulturni dom u Koljnofu, ki bi tako postao malo regionalno sakupljalište kulture. Da i mi imamo **institucije** već na kraju priče, kada su sve regije već okićene s njimi.

No ako se kroz cijelo vrijeme u poslidnjih 25 ljet gledalo na globalno rješenje problematike hrvatstva u Mađarskoj, zašto su do sada bile toliko zanemarene te dvije zapadne regije? Pogledajte samo brojke, koliko ima zaposlenih npr. HDS u južniji regija.

Muzej sakralne umjetnosti u Prisiki već ljeta dugo ne more potrošiti pol sredstav namijenjenih za održavanje i rad. Ki su razlozi i zašto se ne riješi problem? Ovdje se već argumentira obrnuto: ajde predlagajte, tražite. Pa nije li to ista institucija HDS-a kot i druge?

Zašto se prema njoj ponašamo tako maćehinski? Na naša pi-

tanja postavljena na skupštini dostanemo nepotpune i čuda puti i ironične odgovore.

Drugi je veliki problem, na kojeg smo upozorili i našeg parlamentarnog zastupnika-glasnogovornika Mišu Heppa, da se u budućnosti već ulaže u ljudske resurse, a ne renoviranje, jer ćemo vrijeda imati sve novo, bez ikoga u ti zgrada. Demografska nam je slika katastrofalna, da more bit gora ne more ni biti. Na tu je činjenicu ukazao naš kolega Jože Đuric član HDS-a iz zalske regije. U posljednjih ljetu dan je došlo do dost dramatičnog povećanja potpore manjinam u Mađarskoj, ako se gleda nivo rasta već ljet najzad, pa je za pozdraviti, da se otvaraju centri po regija, ki bi trebali postati mala središta, iz kih se organizira manjinski život lokalnog hrvatskog živilja. No i tu bi upozorili na nedostatke, ki su nas uznemirili.

Mišljenja smo, da se na prošlj sjednici HDS-a (13.02.2016.) iza zatvorenih vrat donesena kriva odluka za peršonu, ka bi trebala voditi kulturni život u užoj sredini Hrvata kre Mure. Ne gledajuć na osobne konflikte, moralo se je ada malo pogledati kvalitetu natječaja, mimo toga, što su sva tri bila manjkava. Ni jedan od kandidata ni imao potrebnu stručnu kvalifikaciju za tu funkciju.

Neznam je li je predsjednik sjeo sa kandidati na razgovor i procijenio mogućnosti i kvalitete, pa tako sugerirao svojem krugu članov HDS-a na koga da daju glas, jer vjerujem da sada izabranu osobu velika većina od njih ne pozna.

Taj problem sam već iz drugog ugla probao osvjetliti na početku ovog teksta.

Na kraju. Mišljenja sam da se uz malo dobre volje, mudriju politiku, uvažavanja svakog pojedinca i vaganja prioriteta moglo ovo jedno ljetu i puno bolje završiti.

Ja osobno, a u razgovori sa drugi člani naše osmerke, oni su za sebe to isto potvrdili, čutim se izigranim, nepotrebnim i u tom smislu, mora dojt do radikalne korekcije zacrtanog rada HDS-a u budućnosti. Ako se to ne dogodi morat ćemo načiniti korake k mjerodavnim, zakonodavcu i organi, ki su odgovorni za korekture, ukoliko dojde do anomalija u funkcioniranju jedne zajednice ili sustava.

Tekst je namjerno napisan ovim stilom, da bi ga mogli razumjeti svi naši Hrvati od Kemlje do Santova.

u Koljnofu, 2016.03.01.

Dr. Franjo Pajrić zastupnik u HDS-u

Poštovani dr. Pajriću, dragi Franjo!

Budući da si otvoreno pismo upućeno glavnoj urednici Medijskog centra Croatica prosljedio i meni, dopusti mi da reflektiram na neke tvoje navode iz teksta koji ima pregršt netočnosti i tendencioznih zaključaka.

Ja ću svoj odgovor napisati na hrvatskome književnom jeziku jer sam uvjeren da ga čitatelji Hrvatskoga glasnika dobro razumiju.

U svom pismu naveo si mnogo tema koje su neprekidno na dnevnom redu u našoj komunikaciji, i na njih si već nekoliko puta dobio odgovore na raznim forumima, međutim imam dojam da neke činjenice ne želiš prihvatiti.

Pokušajmo još jednom.

Pišeš o nezadovoljstvu – kako u zadnje vrijeme volite kazati – u regijama „sjeverno od Balatona“. Obilazeći te regije od Keresura do Kemlje, nisam stekao dojam o nekom nezadovoljstvu, ako je i bilo toga, to se odnosilo na zastupnike u Skupštini Hrvat-

ske državne samouprave, koji dosta često izostaju sa sjednice Skupštine.

Prije samih izbora znalo se da članovi sa liste Saveza Hrvata imaju drugačiju koncepciju djelovanja Hrvatske državne samouprave od delegata s koalicijske liste, stoga, mislim, legitimno je ako su se zastupnici pridržavali svoje koncepcije. Mi smo od početka zagovarali proširenje institucionalne pozadine, dakle utemeljenja novih ustanova u svim regijama. To je – po nama – svrsishodniji način rada, a što je još bitnije, za to ima i financijske pozadine koju osigurava država. Dakle, po vašem razmišljanju, u svakoj regiji treba zaposliti jednu osobu koja se financira iz proračuna samouprave. HDS se odlučio za drugi smjer. i lani utemeljio Hrvatski kulturni i sportski centar «Josip Gujaš Džuretin», te Hrvatski prosvjetno-kulturni zavod «Stipan Blažetin», za koji je osiguran proračun od preko deset milijuna forinti, i to iz držav-noga proračuna. Sličan će se projekt ovih mjeseci ostvariti i u

Bačkoj, tako će sve regije imati svoju ustanovu i zaposlenike koji će raditi na dobrobit hrvatske zajednice u Mađarskoj.

Zanimljiva su i tvoja razmišljanja o osnivačkoj sjednici. Govoriš o brutalnom preglasovanju, o antidemokraciji. Kako razgovora prije izbora između dvije strane nije bilo, mislim da je također legitimno da je prihvaćena koncepcija ustrojstva HDS-a, koje su pripremili članovi sa liste Saveza Hrvata. Trebao bi se prisjetiti da su ponuđena mjesta u odborima članovima vaše koalicije, samo što vi niste željeli sudjelovati u radu, niste se primili ponuđenih mjesta – osim Rajmunda Filipovića – u raznim odborima.

Pomalo mi se činio konfuznim dio pisma u kojem govoriš o „nekoliko ljudi okupljeno u Pečuhu i okolici“ koji kreiraju politiku Hrvata u Mađarskoj. Odluke donosi Skupština Hrvatske državne samouprave, a problem je u tome što se to katkad ne poklapa s tvojim razmišljanjima i interesima. Pomalo mi je bilo neshvatljivo kada u istoj rečenici kritiziraš što se ne pita ljude u regijama, a poslije zašto se pitaju ljudi u županijama. To znači da bi trebalo pitati samo ljude koji su ti po volji?

Prilikom organiziranja svih programa, utemeljenja ustanova, sastavljanja raznih izvješća nadležnim ustanovama, konzultiramo se sa županijskim samoupravama, tražimo njihovo mišljenje jer se ne želimo nametati, jer znamo da oni bolje razumiju „lokalnu situaciju“.

Spočitavaš Hrvatskoj državnoj samoupravi da nema dugoročni strategijski plan. Moram te obavijestiti da ima, a sastavili su ga naši intelektualci okupljeni oko Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj. Poznajući te ljude, nisu morali prepisivati vaš rad, sposobni su i sami izraditi dugoročnu strategiju za razvitak naše zajednice.

Uzgred, prošle godine – kao što znaš – počeli smo određivati smjernice djelovanja HDS-a do kraja mandata, ali osim Geze Völgyija s koalicijske liste nitko nije bio zainteresiran za suradnju.

O uspjehu glede preuzimanja škole u Koljnofu maksimalno se slažemo. Čestitke ravnateljici, Seoskoj i Hrvatskoj samoupravi, međutim i tu navodiš netočne informacije kada kažeš da Hrvatska državna samouprava nije htjela preuzeti tu ustanovu, a znaš da za to nije bilo pravnih osnova. Kako je to mjesna škola, HDS ju nije mogao preuzeti. To je slučaj i kod Nijemaca gdje su mjesne njemačke samouprave preuzele preko 30 škola. I Njemačka državna samouprava je protiv svojih?

Bez obzira dakle što nismo mi održavatelji, izuzetno nam je važna koljnofska škola, s kojom inače izvrsno surađujemo. Baš zbog tih razloga maksimalno podržavamo i inicijativu u Serdahelu, te Keresturu gdje također postoji volja za preuzimanjem mjesne škole od strane hrvatskih samouprava.

Na sjednicama Skupštine, ali i u privatnim razgovorima potvrdili smo da se rad Muzeja sakralne umjetnosti u Prisiki može proširiti s novim sadržajima, stoga postoji zapošljavanje još jednog djelatnika. To već znate od početka mandata. Tko je kriv što to radno mjesto još nije popunjeno i tako se novac nije potrošio? Dakle, u Gradišću postoji već ustanova koju je utemeljila Hrvatska državna samouprava, s osiguranim novčanim sredstvima, samo to treba iskoristiti.

I da onda kažem nešto o onom – po dosadašnjoj tvojoj komunikaciji – najbitnijem, o novcu. U pravu si, veći dio proračuna se troši na jugu, ali vjerojatno namjerno ne spominješ da novac poreznih obveznika može se potrošiti samo na ono što zakoni propisuju. Najveći je dio proračuna namijenjen za financiranje škola. Dva naša obrazovna središta pohađa umalo 700 djece i zaposleno je stotinjak djelatnika. Taj novac ne smiješ preusmjeriti na sjever ili potrošiti u druge svrhe.

Ista je situacija s ostalim ustanovama čiji proračun osigurava država. I to je namjenski novac koji se ne može utrošiti na drugim područjima.

Naravno, dio sredstava se izdvaja na razne programe, tako Croatiade, Državni hrvatski dan, Državno hodočašće, Biciklijadu i slične priredbe u koje je uključena cijela zajednica i održavani su u raznim regijama.

Svjestan sam kako bi i u našim naseljima bilo potrebno mnogo više novaca za uspješniji rad samouprava i civilnih udruga, stoga na raznim forumima pokušavamo obratiti pozornost nadležnih državnih vlasti na taj problem. Tako je na inicijativu Saveza državnih samouprava Narodnosni odbor pri Mađarskom parlamentu novčana sredstva za djelovanje prije navedenih udruga i samouprava uspio udvostručiti. Dakle, ne prihvaća se samo što država nudi, pokušavamo stvoriti bolje uvjete za cijelu hrvatsku zajednicu, ali sve ima svoj red, način i stil.

Na kraju svog pisma – znajući da možemo očekivati tvoje nove uratke – obratio bih ti pozornost na mogućnost sazivanja foruma u zgradi Hrvatske državne samouprave, gdje možemo razgovarati o tim temama javno, pred mikrofonom i kamerom Medijskog centra Croatica. Mislim da bi to bila prikladnija forma komunikacije.

Pozdravlja te:

Ivan Guban
predsjednik HDS-a

Uredništvo Hrvatskoga glasnika

Poštovano Uredništvo!

Iz tjedna u tjedan sa zanimanjem čitam Hrvatski glasnik. Želim izraziti svoje priznanje: tjednik je sve bolji i bolji. Sada, međutim, moram upozoriti na jednu tešku pogrešku. U broju od 10. ožujka 2016. na 13. stranici lista u napisu pod naslovom „Prisjetimo se revolucije 15. ožujka 1848.“ nalazi se sljedeća rečenica: „...Ipak, godinu dana poslije austrijska vojska, potpomognuta banom Jelačićem, ugušila je revoluciju.“ To je netočno, teška zablude. Mađarsku je revoluciju ugušila i mađarsku revolucionarnu armiju porazila, prisilivši je na kapitulaciju, ruska carska armija. Rusija je naime pritekla u pomoć Habsburškom Carstvu koje je dospjelo na rub raspada. Mađari su položili oružje pred Rusima. To je povijesna činjenica, povijesna istina. Austrijska je vojska bila nemoćna, Mađari su je u više bitaka pobijedili.

Smatram da je potrebno objaviti ispravak.

S poštovanjem:

Matija Šokčević
zamjenik glavnog urednika nekadašnjih Narodnih novina u mirovini

Santovo

Trodnevna duhovna priprava za Uskrs

Primjereno dugogodišnjoj tradiciji o najvećim blagdanima, Santovačka župa organizirala je trodnevnu duhovnu pripravu za Uskrs koja je, od 7. do 9. ožujka, održana posebno za hrvatsku i mađarsku zajednicu. Duhovnu pripravu hrvatske zajednice sva tri dana vodio je prečasni Ante Markić, upravitelj aljmaškoga svetišta Gospe od Utočišta. On je u svojim propovijedima ukazao na posebnost ove godine koju je Sveti Otac lani na blagdan Bezgrešnog začeca proglasio Godinom Božjeg milosrđa. Stoga je u duhu njegovih riječi pozvao vjernike da svi mi bolje upoznamo Boga milosrđa.

– Iskoristit ćemo ovu duhovnu pripravu da milosrdnoga Boga približimo svakoj osobi da možemo doživjeti radost obraćenja, a onda skupa s Kristom slaviti Uskrs, a mi ćemo ga slaviti kao uskrsnuće na novi život. – reče uz ostalo prečasni Markić.

Uz gosta svećenika, trodnevna duhova priprava posebno je važna i zbog toga što je to prilika i za ispovijed hrvatskih vjernika na materinskom jeziku. Unatoč radnim danima, posjećenost duhovne priprave ne samo da nije zaostajala za nedjeljnom misom nego je bila i znatno veća.

Otkako je za vrijeme Domovinskog rata godinu i pol dana bio u Mađarskoj, na Judu, Šiklošu i Harkanju, prečasni Ante Markić dobro je upoznao hrvatsku zajednicu, napose u Pečuškoj biskupiji. Tako je upoznao i Santovo gdje je u proteklih dvadeset godina boravio u više navrata, vodeći duhovne priprave za Božić i Uskrs. Premda kao upravitelj najvećega marijanskog svetišta u Đakovačko-osječkoj biskupiji, i jednog od najvećih u Hrvatskoj, ima mnogo obveza, i ove se godine rado odazvao pozivu santovačkog župnika i hrvatske crkveno-vjerske zajednice.

– Čini mi posebnu radost da sam ponovno u ovoj sredini, ali me žalosti da mnogih koje sam prije upoznao više nema, jer dosta je njih umrlo, otišlo u vječnost. Ali sigurno da se i oni raduju iz vječnosti gledajući nas okupljene u ovoj župnoj crkvi koji smo tako svečano na našem narodnom hrvatskom jeziku slavili Boga. – reče nam svoje dojmove prečasni Markić, koji već 42 godine služi u Aljmašu kao upravitelj svetišta Gospe od Utočišta, a uz hrvatske vjernike jednako skrbi i za vjernike Mađare u obližnjoj Dalj planini.

Iako se nakon Domovinskog rata pribojavao da će splasnuti broj hodočasnika, prema njegovim riječima, hodočasnika je četverostruko više, a mnogo ih dolazi i iz Mađarske. Koliko je posjećeno aljmaško svetište, dovoljno je spomenuti da za crkveni god o blagdanu Velike Gospe svetištem prođe i do osamdeset tisuća vjernika.

S. B.

Santovačka Hrvatska škola

Potpora za razvijanje informatičke infrastrukture

Zahvaljujući projektu TIOP-1.1.1.-12/1, nadalje KMOP-4.6.1./D-13-2013-0001, pod nazivom „Razvijanje informatičke infrastrukture obrazovnih ustanova“, u tijeku je znatan razvoj na polju osuvremenjivanja nastave u santovačkoj Hrvatskoj školi. Po ugovoru sklopljenom 2014. godine, škola je dobila paket informatičkih pribora za niže i više razrede, po deset učeničkih tableta, po šesnaest osobnih računala, dvije pametne ploče za niže (3. – 4.) i četiri za više razrede (5. – 8.), te sedam notbuka za učitelje i devet za nastavnike. Osim toga projekt uključuje postavljanje softvera i nastavnih programa, te obvezu polugodišnjeg izvješća o tome u kojoj se mjeri koriste suvremenim priborima nastavnici i učenici, što je također utvrđeno ugovorom, a jednako tako i praćenje izvedbe projekta, primjerice koliko učenika obuhvaća, koliko je učenika s nepovoljnim uvjetima itd.

Apsolventica bajske učiteljske škole Santovkinja Kristina Nemet na praksi u 4. razredu

Dodajmo kako je sličnu potporu za razvijanje informatičke infrastrukture u okviru istoga projekta, čiji je nositelj održavatelj ustanove Hrvatska državna samouprava, dobila i pečuška Hrvatska škola Miroslava Krležu.

S. B.

Dio učenika 4. razreda

U „Kreži“ Dani hrvatskoga jezika

U organizaciji Hrvatske škole Miroslava Krleže, i ove je godine u toj ustanovi održana uobičajena školska manifestacija pod nazivom Dani hrvatskoga jezika, od 7. od 11. ožujka. Otvorenje Dana obilježilo je prigodan kulturni program i predstavljanje projekta „Tradicionalnih hrvatskih jela“ učenika 7. razreda.

Tamburaški sastav Biseri Drave

Svi su se tjedni programi održavali s početkom u ranim poslijepodnevima. Osmi ožujka protekao je u znaku školskog natjecanja u kazivanju stihova i proze za učenike osnovne škole i gimnazije, pošto su prednatjecanja održana desetak dana prije po razredima. Dana 9. ožujka predstavljeni su podravski Hrvati. Gosti su dana bili starinski Tamburaški sastav „Biseri Drave“ sa svojim voditeljem Tiborom Kedvesem, Križevačanka Ruža Hum pokazala je kako se izrađuju pisanice, i upoznala djecu sa značajkama podravskih i križevačkih crnih pisanica. Đuro Franković, marni sakupljač narodnoga blaga Hrvata u Mađarskoj, rodnom iz Lukovišća, ispričao je dvije prekrasne narodne pripovijetke. Andor Vég h kratko je na za djecu primjeren način upoznao učenike sa značajkama podravskih petpiščanih duda te im odsvirao nekoliko napjeva. Kroz program nas je vodila učenica 11. razreda Katus Horváth, s Ružom Hum razgovarao je učenik 12. razreda

Jozo Dervar, stihove podravskih pjesnika kazivali su Luka Laić, učenik 10. razreda. i Nikola Vég h, učenik 12. razreda. Zbor sastavljen od nastavnika i učenika otpjevao je nekoliko podravskih pjesama, nastupio je i školski orkestar, a Vesna Velin znalački je predstavila narodnu nošnju, mušku i žensku, podravskih Hrvata kako bi zaplesala i plesna skupina škole koju su ovoga puta činili nastavnici i učenici.

Nakon programa slijedila je kratka, ali vesela plesačnica u kojoj su naočigled najviše uživali najmlađi.

Spremljen je i bogat podravski stol s domaćim podravskim jelima, koje su spremili učenici i njihovi roditelji, bake, a i djelatnici „Miroslava Krleže“

podrijetlom iz podravskih naselja. Tako smo mogli kušati: s makom mlince, sa sirom kolače, s makom kolače, zlivanku, sa sirom prove, masnice, bošpor, praženo zelje sa guščjim ovčarkima, pogaču, poporence, ladnetine, bobaš, debele kolače iz orejima i makom, frkance, praženi beli grah.

Dana 10. ožujka prijateljski budimpeštanski HOŠIG gostovao je u „Kreži“ sa svojom Literarnom i plesnom scenom, a izveli su predstavu s naslovom Žene hrvatsko-mađarske povijesti. Zadržeg dana ovogodišnjih Dana hrvatskoga jezika još jednom smo mogli pogledati Maturalni ples 11. r. Svečanost završnice Dana okončana je uobičajenom dodjelom nagrada. I, naravno, izvedena je s golemim uspjehom nova predstava dramske sekcije učeničkog doma, kazališna predstava „Veliki zavodnik“ Mire Gavrana u režiji voditeljice dramske sekcije, nastavnice Erike Žarac.

Branka Pavić Blažetin

Zbor i plesna skupina nastavnika i učenika pečuske Hrvatske škole

Dr. Atila Kos, nositelj priznanja „Veterinar 2016. godine“

U budimpeštanskom kazalištu Pesti Magyar, krajem veljače u sklopu svečanosti veterinaru dr. Atili Kosu uručeno je priznanje „Veterinar 2016. godine“, koje dodjeljuje Mađarska veterinarska komora. Na svečanosti, među inima, bili su veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti dr. sc. Gordan Grlić Radman, počasni konzul Republike Hrvatske dr. Mijo Karagić, bivši lektor Zapadnomađarskoga sveučilišta „Savaria“ prof. dr. Karol Gadanji, prodekan Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Juraj Grizelj i predsjednik Hrvatske veterinarske komore dr. Ivan Forgač.

Uobičajena je to svečanost budimpeštanskog Fakulteta veterinarske medicine Sveučilišta „Sveti Stjepan“, u sklopu kojeg dekan fakulteta prof. dr. Péter Sótónyi uručuje priznanja Profesor Emeritus, naslovni sveučilišni docent, Pro Negotio Universitatis, spomen-plaketu „József Marek“, a također je i prisega te dodjela diploma veterinarima, te uručenje inih odličja. Priznanje „Veterinar 2016. godine“ ovom je prigodom dodijeljeno veterinaru dr. Atili Kosu, koje je uručio predsjednik Mađarske veterinarske komore dr. Gábor Gönczi.

Priznanje uručuje dr. Gábor Gönczi, predsjednik Mađarske veterinarske komore.

„Dr. Atila Kos rođen je 1967. godine u Kaniži (Nagykanizsa). Osnovnu je školu završio u Keresuru, srednju školu u Budimpešti (Hrvatsko-srpska gimnazija). Nakon diplome na Veterinarskom fakultetu (Zagreb 1991. godine) radi kao prevoditelj. Među drugima, zahvaljujući njegovome zalaganju i pomoći, osnovana je Skupina Višegrad Vet Plus. Radi kao ovlaštenu veterinar u Keresuru. Godine 2003. stječe diplomu veterinar znanosti male prakse, na budimpeštanskom Fakultetu veterinarske medicine, 2003. godine, potom otvara ambulantu u Keszthelyu. U Mađarskoj veterinarskoj komori aktivno djeluje od 2003. godine, uvijek je bio društven čovjek, u Zalskoj županijskoj organizaciji komore biran je članom vodstva i državnim delegatom. Godine 2013. djelatan je sudionik osnivanja Panonske organizacije Mađarske veterinarske komore, koja se sastoji od četiri županijske radne cjeline. Koristeći se svojim odličnim znanjem obaju jezika i sposobnošću, motor je suradnje između komora dviju država, jednako kao i potpisivanju sporazuma između Mađarske i Hrvatske veterinarske komore. Za nesebični i požrtvovani rad unutar veterinarske komore, za doprinos njezinu međunarodnom priznanju, te za uzor an ljudski i stručni pristup predlažem za dobitnika priznanja

„Veterinar 2016. godine“ dr. Atilu Kosa.“ – reče među inima gosp. Gönczi.

Narečeno je priznanje utemeljila Mađarska veterinarska komora 2002. godine, te dodjeljuje onim veterinarima koji su uzoriti društveni predstavnici veterinarstva, koji pridonose priznanju mađarske veterinarske zajednice u široj javnosti, i predstavljaju pozitivnu sliku veterinarskoga poziva. Odlikovani je za komoru ujedno i „čovjek godine“. O dodjeli priznanja odluku, tajnim glasanjem, donosi skupština delegata MVK-a. Nominirani treba biti mađarski državljanin, diplomirani veterinar, nekažnjavan i član narečene komore. Dosadašnji su odlikovani: dr. Gábor Lorászki (2005.), dr. Péter Sótóny (2006.), dr. Gábor Gönczi (2007.), dr. András Bánfi (2009.), dr. Zsolt Pintér (2012.), dr. Ibolya Papp (2013.), dr. László Zsoldos (2014.). Godine 2008., 2010., 2011. i 2015. priznanje nije dodijeljeno.

Čestitamo dr. Atili Kosu, te mu želimo ustrajnosti i mnogo uspjeha!

Kristina Goher

Trenutak za pjesmu

Uskrnuće i vjera

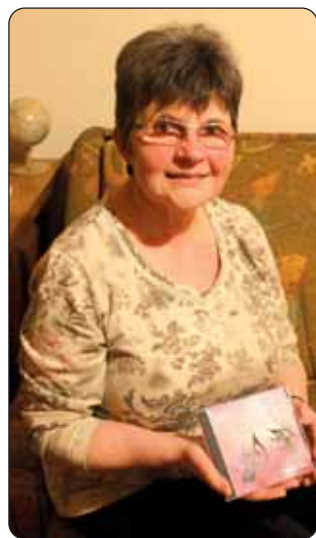
Izlazak iz groba nije bio presudan,
Nisu bili presudni ni svjedoci
Koji vidješe odmaknut grobni kamen.
Ni Tomin prst u rani,
Ni uznesenje na nebo
Nisu bili nužni.

Beskrajna ljubav

„Jačke od srca“ na CD-ploči pred jubilejom „Ljubičice“

„Jačke od srca“ je naslov nove cedejke ku je krajem prošloga ljeta snimio Ženski zbor Ljubičica u Petrovom Selu. Petroviskim jačkaricama je ovo jur treća CD-ploča ka sve skupa sadrži dvanaest jačkov, u pratnji petroviskih tamburašev. Prvi nosač zvuka je objavljen 2007. ljeta, na kom su snimljene isključivo petroviske narodne pjesme, a potom je izdana cedejka s božićnim pjesmami, a ov zadnji glazbeni plod moremo smatrati kot i posebni poklon pred trideseti jubilej. Na ovoj ploči su snimljene melodije koje su sakupljene na različiti mjesti, kade živu Hrvati, odnosno ke su otpjevane od drugih pak su Petrovišćanke dobile note na učinju. I ove pjesme su im jednako drage, ali predstavljaju posebni izbor od najmilijih, ne domaćih, melodijov.

– Veljek prva pjesma *Polag Pinke hiža mala* je iz Hrvatske, samo se jači u njoj za neku drugu rijeku. Mi smo si dopustili da to minjamo za našu Pinku, ali i pjesma *Blidi misec* je recimo iz stare domovine. *Kade j' lozi kraj*, za tu smo preštali da je nimška melodija, ali pjevamo i dalmatinske pjesme. Stavili smo na CD-ploču jedan buket tih kompozicijov s jačkami *Marice divojko*, *U šumici* i *Tiridonda*. Ali na peldu,

Zborovodja Jolanka Kočiš s novom cedejkom

generaciji – je povidala Jolanka Kočiš. Kako smo dalje doznali, CD-ploča je izdana uz materijalnu potporu Ministarstva ljudskih resursa i naminjena je svim ljubiteljem hrvatskih jačak. Ovo se nosi za poklon prilikom nastupa zbora, a u Ameriku tamošnjim Petrovišćanom još svenek se čuda šalje. Treća cedejka je prez sumlje i zrcalo jubilaranoga djelovanja ovoga kruga jer Ljubičica vrijeda će svečevati svoj 30. jubilej postojanja. Na početku su jačili i muži ki su potom odustali, ali od 1986. ljeta marljivo i strpljivo idu žene na probe i nastupe. S muzičke linije moramo spomenuti ime harmonikaša Tonija Merōteija, kasnije su došli tamburaši, a i drugi harmonikaš Ambruš Škrapić rado skoči u pratnju. Čut pripadnosti jednomu društvu, bezbrojni spominki, doživljaji vežu člane jur tri desetljeća uz ov zbor, a jedinstveno zborovno jačenje i talentiranost žen prez sumlje je na svakoj državnoj kvalifikaciji okrunjena zlatnom medaljom. Posebna je čast

Zvoni zvonce je šokačka narodna pjesma. Jako volimo jačiti i pjesmu iz Jursko-mošonsko-šopronske županije naslova *Čuda j' rožic*, ali i varošku *Tiha noć je* – ovako je nabrajala zborovodja Jolanka Kočiš kinče novoga albuma ter je još rekla da skupa su kotrigi zbora odlučili ke jačke budu stavljene na CD. – Naslov treće cedejke je bila ideja članice i predsjednice mjesne Hrvatske samouprave Ane Škrapić-Timar. Ne mislim da se je grčevito mučila dane dugo na tom, što će biti naslov cedejke, jednostavno joj je došlo, kad mi svi, iz srca pjevamo. Emocije su nazočne na svakom našem nastupu, gostovanju i isto tako rado prikadjemo ove pjesme i mladjoj

jačkaricama prijateljstvo sa zagrebačkim zborom «Desiderium» koje se gaji jur petnaest ljet dugo. Pravoda će biti i oni pozvani na 30. obljetnicu, čije svečevanje je planirano 16. i 17. aprila. Po riči Jolanke Kočiš, 16. aprila je predvidjena maša zahvalnica za kom će prijatelji iz Hrvatske i slavljeniki održati i koncert u petroviskoj crikvi Sv. Štefana. Drugi dan otpodne u svečanom programu će moći gledatelji viditi sva kulturna društva Petrovoga Sela, folklorashe, igrokazače i tamburašhe da to bude svetak, ne samo jačkaricama, nego svim onim ki kanu biti dilniki te radosti.

Tiho

Slika iz dnevnika petroviskoga zbora

Branko Kovač, najbolji nogometni pomoćni sudac grada Budimpešte 2015. godine

Po odluci Budimpeštanskoga glavnog ravnateljstva Mađarskoga nogometnog saveza, najboljim je nogometnim pomoćnim sudcem 2015. godine proglašen mladi Hrvat Branko Kovač. Prošloga mjeseca, u Priredbenom domu Dürer, uručeno mu je Odličje „Tamás Kis“. Zastupnik je Hrvatske samouprave grada Budimpešte i majdanske (Kőbánya) Hrvatske samouprave te i plesač budimpeštanske Izvorne plesne skupine. Bio je stipendistom Hrvatske državne samouprave.

Branko Kovač (27), mladi i daroviti budimpeštanski Hrvat, od veljače je nositelj priznanja najbolji nogometni pomoćni sudac. Biti najboljim nogometnim pomoćnim sudcem znači vrh profesionalne karijere na županijskoj razini. U Mađarskoj ima 23 županijske nogometne lige, koje svake godine odlučuju o osobi najboljeg pomoćnika. Godišnje se dodjeljuje do tri priznanja. Odličje dodjeljuje ravnateljstva Mađarskoga nogometnog saveza na temelju rada, što iziskuje točnost, maksimalnu usredotočenost, uvježbanost, umnu i tjelesnu kondiciju. Pomoćnik pomaže rad nogometnog sudca pri određivanju prekršaja ili zaleđa, ali on i označuje kada lopta cijelim svojim obujmom izađe s terena. Također je njegova uloga odlučujuća pri konačnome rezultatu, jednako kao i kod rada nogometnog sudca. Branko Kovač kao nogometni pomoćni sudac radi od 2013. godine, za dvije godine postupno je napredovao, od kategorije početnika preko juniora sve do kategorije odraslih. Vodio je nogometne utakmice u prvoj, drugoj, trećoj i četvrtoj županijskoj nogometnoj ligi.

Branko je iskusio i to kako je biti na vrhu, odnosno osam je godina bio nogometni sudac. Osnovni stupanj za nogometnog sudca može se postići do šesnaeste godine, Branko je 2005. godine položio taj ispit. U toj su godini njih stodesetero dobili tu kvalifikaciju. Sada ih aktivno radi petero. Mogli biste upitati, kamo su

nestali ostali? Oni koji prate tu športsku granu, znaju u kolikoj je mjeri prisutna agresivnost na utakmicama, koja kadšto ne štedi ni sudca, ali ni njegove pomoćnike. Nisu svi sposobni nositi se s time i uvrede ostaviti na terenu nakon utakmice, ili ih psihički podnositi. Kao sudac, za dvije godine dospio je u prvu županijsku ligu, vodio je 42 prvoligaške utakmice. U njegovoj sudačkoj karijeri spomena su

vrijedne i međunarodne utakmice podmlatka, primjerice: Barcelona, Valencia, Galatassaray, Lazio, Sampdoria, Nürnberg, Sturm Graz, Red Bull Salzburg, Ross Country, West Bromwich Albion, ili Slavia Praga, HNK Rijeka, Partizan Beograd, Crvena zvezda, FK Sarajevo, Club Brugge, NK Maribor. I tu su i međunarodne pripremne utakmice mađarskih nogometnih klubova poput Ferencvarosa, Ujpešta ili Vašaša, ali je vodio i prvoligaške ženske utakmice. Unatoč tomu i sam je bio svjestan, a i priznaje da nije mogao udovoljiti svim kriterijima, i to zbog svojih fizičkih osobina. Na preporuku stručnog odbora nogometnih sudaca ljeti 2013. godine, te i po svojoj odluci, izabrao je članstvo pomoćnika, i više nije vodio utakmice. S jedne strane smatra pogreškom odluku da bude sudac, jer da je prije odabrao biti pomoćnikom, već bi mogao raditi u državnoj ligi. Kao za primjer naveo je svoga znanca koji je nakon studija odlučio biti samo pomoćnikom, i za četiri godine uspio stići u prvu nogometnu ligu. Sada ima 22 godine. S druge strane misli da ga je učvrstio rad sudca, i sretan je što je radio ovaj posao. Najboljom odlukom smatra što je odabrao rad pomoćnika. Taj posao također nosi u sebi i mnogo odricanja, jer su svakog kraja tjedna utakmice, katkad na dan

Branko Kovač (zdesna) s Odličjem „Tamás Kis“

ima ih od dvije do pet. Također i preko tjedna, a preostali dio vremena treba posvetiti treninzima. Uzorno treba znati sve propise, pokreti trebaju biti savršeni, ali pogreške mogu dovesti do kraja pomoćničke karijere. Svojim životnim motom smatra: Ono što radiš, radi najbolje što znaš, budi savjestan, ustrajan i postiši najbolje rezultate. I poradi toga redovito sudjeluje na usavršavanjima, stručnim treninzima ili predavanjima. Životnim ciljem smatra dospjeti u državni okvir nogometnih pomoćnih sudaca, što je iz godine u godinu sve teže jer se smanjuje broj utakmica, pa tako i potreba za tolikim brojem sudaca i pomoćnika. Trenutno iz 23 područna središta svega 3 – 6 sudaca i pomoćnika dopijeva na državnu razinu. Branko Kovač pohađao je mađarski vrtić, potom HOŠIG, gdje je i maturirao 2007. godine. Već je u osnovnoj školi zavolio nogomet, no nije bio dovoljno darovit, ali sve je učinio kako bi ostao na nogometnom terenu. Godine 2013. diplomirao je na Fakultetu za tjelesni odgoj i športsku znanost, diplomirao je kao športski menadžer. Potom, 2015., na Sveučilištu Corvinus kao ekonomist. Čestitamo mu za postignute rezultate te mu želimo mnogo ustrajnosti!

Kristina Goher

Prezentacija PAIN-ove knjige „Sanctus Martinus 316-397”

„Sveti Martin, moćni patron, očuvaj nas od sve nesriće, tijela i duše naše...” – s ovom jačkom je muški zbor HKD-ejci pod peljanjem Karla Kovača, napravio uvod prezentaciji jako zanimljive, a tim već i aktualne knjige o Svetom Martinu, čiji okrugli jubilej, 1700. ljetu rođenja, ljetos se svečuje ne samo u njegovom rodnom mjestu Savariji/Sambotelu nego i u široj našoj okolini, posebno u Austriji, kade je ov svetac i zemaljski patron. Tako je 28. februara, u nedilju, u Kulturnom domu Pinkovca, urednik, a ujedno i predsjednik Panonskoga instituta, dr. Robert Hajszan, dao nam u ruke jednu bogatu, većejezičnu brošuru na 128 stranic, kot dio Panonskoga ljetopisa.

Muški zbor HKD-ejci

«Svit triba već ljudi po peldi Svetoga Martina. Ovo su ljudi ki poštuju bližnjega i s njim dilu vrime i čas, ki pomiruju i gradu moste med razdvojenimi, med narodi, zemljami i kulturami, jeziki i vjerami/religijami.» Tako je citirao željeznoskoga biskupa dr. Egidija Živkovića u svoji pozdravni riči Sigi Hajszan, u zastupničtvu Hrvatskoga kulturnoga društva Jug, i svim zaželjio lipu uru prilikom predstavljanja knjige. Branko Kornfeind, farnik Čajte, Čembe i Vincjeta, pak je rekao uz ostalo:

Dušobrižnik Branko Kornfeind s novom knjigom

– Ja mislim da je vridno da se dičimo Svetim Martinom, čiji život mene jako fascinira. On se nije redio da bude biskup, guske su mu postali lipi simboli kad se je shranio, kad njemu je jedno bilo važno: služiti, pomiriti ljude, donesti dobru volju med narod. I ovde bi spomenuo današnju tužnu situaciju kad moramo gledati da u jednoj kršćanskoj Europi ljudi umiru i smrzuju se na cesti. To je sramota politike i vjerojatno dugo ćemo morati još čekati na rješenje, ali čekamo i ohrabrenje na putu Sv. Martina.

Potom je dr. Robert Hajszan pomoću power-point prezentacije govorio o novom izdanju koji daje prvi pogled u tu veliku te-

matiku. Knjiga je tako koncipirana da biskup dr. Egidij Živković i János Schauer mann, dušobrižnik sambotelske crkve Sv. Martina, su joj napisali predgovor, a na aktualni stranica novo izdanje daje uvid u problematiku današnjice, pod naslovom „Sv. Martin i bigunci”. Drugi centralni dio knjižice je prinos, opširna prodika dr. Jandre Karalla ki se bavi čez 15 stranic ne samo životopisom Sv. Martina nego prik njega i važnimi temami današnjega svita. Knjiga sa slikami obrati pažnju i na izložbu Sv. Martina na sambotelskom Glavnom trgu, kot i na crkve ke su posvećene ovomu svecu, a i poštanskim markam na ki se pojavljuje lik Sv. Martina. – Ideja ove knjige je nastala u Prisiki lani, kad sam bio u Muzeju sakralne umjetnosti na predavanju o Svetom Martinu i predstavljanju poštanskih markov kih ima stotinjak ne samo u Europi, nego i Južnoj Americi, ali i po cijelom svitu – je rekao urednik knjižice ki nadalje računa na poziv s mogućnošću prezentacije ove

knjige ne samo u Petrovom Selu nego i u Koljnofu, Undi i Plajgoru, kade se nalazu i crkve sa spomenutim svecem. Na kraju sadržajne ure došlo je do posebnoga svečevanja, kad su prilikom 90. rodjendana Fridrichu Stubiću, bivšemu načelniku Pinkovca, i čestitali, a predsjednik dr. Robert Hajszan ga je imenovao i časnim članom Panonskoga instituta ki je ne samo pomagao PAIN-ovo djelovanje, nego i aktivno sudjelivao desetljeća dugo na njegovi programi, putovanji. Pjevački zbor HKD-ejci s jačkom je slavljenu zaželjio još srična i duga ljeta.

- Tiho -

Časni član PAIN-a Fric Stubić i predsjednik dr. Robert Hajszan

Natjecanje u čitanju naglas u lukoviškoj osnovnoj školi

Lukoviška osnovna škola ove je godine prvi put bila domaćin Natjecanja u čitanju naglas na hrvatskom jeziku za učenike od 3. do 6. razreda. Natjecanje se održalo, 24. veljače, a sudjelovalo mu je 20 mladih natjecatelja.

U očekivanju početka natjecanja

Dobro smo se pripremili

Dana 24. veljače u popodnevним satima lukoviški osnovnoškolci uzbuđeno su se okupili u prostorijama škole čekajući natjecanje koje je škola u ovakvom obliku priredila prvi put. Natjecanje je značilo kvalifikaciju na regionalno natjecanje koje se priređuje u Mohaču 11. ožujka. O najuspješnijim čitačima naglas odlučili su Eleonora Varga Kečkeš, ravnateljica škole, Ružica Bunjevac, predsjednica lukoviške Hrvatske samouprave, te Ivo Pavleковиć, predsjednik brlobaške Hrvatske samouprave. Žiri je ocjenjivao kreativnost uvodnog dijela, jasnoću čitanja, izražajnost u nastupu i sveukupni dojam. Učenici su u okviru natjecanja morali čitati dva teksta, jedan je bio poznat, a drugi nepoznat koji su mogli pročitati samo jedanput. Tekstove su zajedno izabrali s učiteljicama hrvatskoga jezika, Anicom Popović Biczak i Biserkom

Kolarić Brantner. One su izabrale tekstove koji ili su kratki, poučni, šaljivi, a koji su prikladni za dobnu skupinu. Tako odabir često pada na tekstove Luka Paljetka ili Sanje Pilić.

Na mohačko regionalno natjecanje mogu ići oni koji su završili na prvome mjestu, tako će školu tamo zastupiti iz trećeg razreda Péter Mészáros, iz četvrtoga Viktoria Novak, iz petoga Viktória Bányai, a iz šestog razreda Lilla Villányi. Zajedno s njima još dvije učenice mogu otputovati u Mohač, Danijela Vertkovci i Rebeka Novak. One su dobile posebnu nagradu. Te dvije učenice, s posebnom nagradom, ranije će otputovati u Mohač, te pogledati grad. Školsko natjecanje podupirali su: hrvatske samouprave sela Lukovišća, Brlobaša, Potonje i Novoga Sela, Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, Izdavačko poduzeće Croatica. Pobjednici su za nagradu dobili knjige na hrvatskom jeziku, te razna sredstva za školu, a svaki je učenik bio nagrađen prigodnim

poklonima. Na kraju dana ravnateljica je istaknula važnost tog natjecanja i pohvalila svakoga.

i čitanja naglas, naglašavanja čitanja kao temelja cjeloživotnog obrazovanja, razvijanja ljubavi prema knjizi i čitanju kao kvalitetnom načinu provođenja slobodnog vremena kao i unapređenja čitalačkih sposobnosti učenika.

Luca Gažić

*Snimke: Anica Popović Biczak
i Biserka Kolarić Brantner*

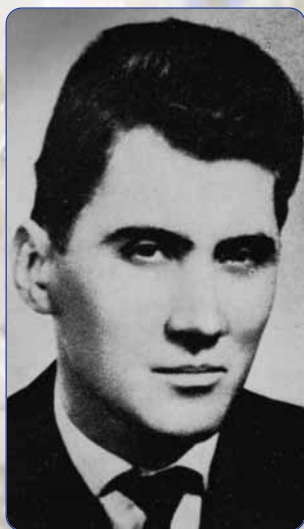
Najbolji s vrijednim poklon-knjigama u ruci

Mala stranica

21. ožujka - Svjetski dan pjesništva

Diljem svijeta, prvog dana proljeća, 21. ožujka, obilježava se Svjetski dan pjesništva. Proglasio ga je UNESCO 1999. radi promicanja čitanja, pisanja, objavljivanja i poučavanja pjesništva širom svijeta. Na proglašenju praznika rečeno je da treba odavati priznanje i poticaj nacionalnim, regionalnim i međunarodnim pjesničkim pokretima. Mi, Hrvati u Mađarskoj, također možemo biti ponosni na svoje pjesnike koji su stvarali i stvaraju u našoj zajednici. Uoči Dana pjesništva donosimo nekoliko pjesama iz te baštine.

**Josip Gujaš
Duretin**

Poruka

cujetove iz bašta
presaditi u srca

izgradnju proslaviti
punim bocama

šum neba pretvoriti
u vikor govorenja

Stipan Blažetin

Pogledah suncu u oči

Pogledah SUNCU u oči
i žuta boja zavisti
prođe mi tijelom
što ga ščepat ne mogu.
Ostalo mi je jedino
da ga prkosno gledam
u zjenice.

Timea Horvat

U nepovrat

U nepovrat
meljem dane
dok u mozaik-samoći
samoobmana
luta u ranama.
Nema izlaza!

Jolanka Tišler

Noć

v noć zajti
Mesecu roke
kušuvati
Topole
potpirati
Misli v grletku
zapirati
Lice črniti
Čemu
V soncu je
milijon
zrnici
pšenice
rasipano

Marko Dekić

Selo

Pokraj rijeke u dolini
Znađem jedno selo malo,
U mlađanom srcu mome
Zauvijek se urezalo.

Njemu pjevam od miline,
Njemu duša moja hiti
Da me vruća želja mine:
Kad ću opet u njem biti?

Pozdravljam te iz daljine,
Ostaj uvijek zdravo, zdravo,
Tuđe hladne su krajine,
Gnijezdo tople ti si pravo.

Prvi Susret pomurske katoličke mladeži

U organizaciji Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“ i kaniške Hrvatske samouprave, 5. ožujka u konferencijskoj dvorani Pijarističke gimnazije priređen je prvi Susret pomurske katoličke mladeži pod naslovom u „Zrcalu korizme“. Cilj je Susreta bio da okupi mlade Hrvate u pomurskoj regiji, da razmišljaju o svojoj vjeri i da vježbaju svoju vjeru i na hrvatskome jeziku. U svemu tome i ovaj put je nudila pomoć Varaždinska biskupija, odnosno vlč. Tihomir Koscec, voditelj Ureda za pastoral mladih, i članovi Zbora mladih Varaždinske biskupije.

Sudionici Susreta s organizatorom vlč. Tihomirom Koscem

Korizma je pravo razdoblje da se dublje razmišlja o vjeri, u tome razdoblju i mlađi naraštaji posvećuju više pozornosti svojoj vjeri. Marija Vargović, voditeljica (v. d.) Hrvatskog zavoda i predsjednica kaniške Hrvatske samouprave, već više od jednog desetljeća organizira hrvatske mise i vjerske priredbe u Pomurju, u zadnje vrijeme u suradnji s drugim hrvatskim samoupravama i školama pokušava raditi na tome da uključi i mlade u vjerski život. Na Susret su se okupila djeca, srednjoškolci iz raznih pomurskih mjesta i zajedno s velečasnim Koscem i s pomoću organizatora razgovarali o važnosti korizme, što znači odricanje, duhovna obnova, od čega se treba odreći, kako držati zadanu riječ, obećanje, odgovornost, odnosno biti čovjek od povjerenja. Sve je to velečasni Koscec na jednostavan način kroz razgovor objasnio mladoj družini. Na Susretu su se učile i crkvene pjesme s pomoću članova zbora i kaniškoga Tamburaškog sastava „Stoboš“. Inače, pastoral mladih u Varaždinu vrlo je aktivan, saznajemo od velečasnog, u korizmeno razdoblje organizira se za njih dvodnevni križni put, duhovne vježbe. Obje se strane nadaju daljnjoj suradnji. Sljedeći događaj hrvatskoga vjerskog života u Pomurju bit će Hrvatski pomurski križni put u Komaru 20. ožujka.

beta

SERDAHEL – U zajedničkoj organizaciji Hrvatske samouprave „Stipan Blažetin“ i Osnovne škole „Katarina Zrinski“, 21. ožujka u okvirima Dana hrvatskoga jezika bit će upriličeno Regionalno natjecanje u kazivanju stihova i proze na hrvatskom jeziku na kojem će sudjelovati učenici iz osnovnih škola naselja Borsfe, Kereka, Kerestura, Serdahela, Sumartona i prijateljskoga Draškovca.

HRVATSKI KRIŽNI PUT U KOMARU

Kaniška Hrvatska samouprava srdačno poziva sve vjernike na tradicionalni križni put

20. ožujka 2016., u nedjelju, u Komar (Homokkomárom).

Križni put počinje u 15 sati.

Vjernicima koji žele pješaćiti, križni put počinje u 13.30 sati kod križanja prema Jegersegu (Zalaegerszeg), a hodočasnici koji dolaze automobilima, kreću u 14.45 sati s parkirališta komarske crkve.

KANIŽA – Hrvatska samouprava Zalske županije priređuje natjecanje o izradbi pomurskih pisanica za učenike osnovnih i srednjih škola. Natjecanje će biti u uredu Hrvatske samouprave (Nagykanizsa, Ul. Rozgonyi 1) 22. ožujka, s početkom u 15 sati. Natjecatelji neka ponesu sa sobom pet kuhanih jaja. Svi će natjecatelji biti nagrađeni.

SERDAHEL – Ministarstvo ljudskih resursa raspisalo je natječaj za popunu radnoga mjesta ravnatelja serdahelske Osnovne škole «Katarina Zrinski» na neodređeno vrijeme. Mandat novog ravnatelja traje od 16. kolovoza 2016. do 15. kolovoza 2021. Rok je prijave na natječaj 30. ožujka 2016. Podrobnije informacije mogu se naći na stranicama Ureda javne uprave i pravosuđa. Odluka o izboru ravnatelja bit će donesena 17. lipnja 2016.

KERESTUR – Ministarstvo ljudskih resursa raspisalo je natječaj za popunu radnoga mjesta ravnatelja keresturske Osnovne škole «Nikola Zrinski» na neodređeno vrijeme. Mandat novog ravnatelja traje od 16. kolovoza 2016. do 15. kolovoza 2021. Rok je prijave na natječaj 30. ožujka 2016. Podrobnije informacije mogu se naći na web-stranici škole ili na stranicama Ureda javne uprave i pravosuđa. Odluka o izboru ravnatelja bit će donesena 17. lipnja 2016.

Druženje pod maskama

Istina da je već korizmeno vrijeme, ali je u Zsolnayjevo četvrti u veljači ustrojena plesačnica pod maskama, krinkama. U velikom broju okupljene i u velikom broju maskirane posjetitelj zabavljao je (kao i svakog mjeseca) Orkestar Vizin. Najbolje su maske spomenuti Orkestar i Zsolnayjeva četvrt nagradili ulaznicama na razne koncerte i druge priredbe, a našle su se ovdje i čokolade, a i torta. Svi se zainteresirani očekuju ponovno na plesačnicu 18. ožujka!

BUDIMPEŠTA – Hrvatska kulturna središnjica „Croatica“ u ponedjeljak, 21. ožujka, s početkom u 18 sati, u Croaticinoj priredbenoj dvorani na I. katu priređuje predstavljanje knjiga Garski Bunjevci, Garske bunjevačke familije u slikama i Garske bunjevačke familije kadgod i danas. O izdanjima će govoriti urednik knjiga Martin Kubatov. Razgovor vodi: novinarka Kristina Goher. Potom je domjenak u klupskoj prostoriji.

BUDIMPEŠTA – U knjižnici Hrvatske škole toga grada u utorku, 22. ožujka, s početkom u 11 sati priređuje se školsko natjecanje u kazivanju stihova na hrvatskome jeziku. Na nadmetanju sudjeluju najbolji učenici po razrednim kategorijama. Odgovorna je za ostvarenje priredbe profesorica hrvatskoga jezika i književnosti Marijana Jakošević. Najbolji natjecatelji sudjelovat će na državnome nadmetanju, koje organizira Hrvatska državna samouprava.

DUŠNOK – Na sjednici, održanoj 23. veljače, Zastupničko vijeće dušnočke Samouprave usvojilo je odluku o proračunu za 2016. godinu, koji je prihvaćen s prihodima i rashodima u iznosu od 301,7 milijuna forinta. Prema priopćenju za javnost, za nepredvidive izdatke tijekom godine i za vlastiti udio na natječajima izdvojeno je 13,7 milijuna opće pričuve (rezerve). Kako se uz ostalo ističe, vrlo oprezno planirani proračun sadrži obnovu krovne konstrukcije dušnočkog vrtića i jaslaca koja će se ostvariti s potporom nuklearne elektrane u Pakši (Paks) i osuvremenjivanje sustava grijača u Domu ureda. Za produljenje šetališta na obali Voša (Vajas) i izgradnju pločnika planirano je dva milijuna forinta uz potporu Ureda za zapošljavanje. Uzgred napominjemo kako će svečanost u povodu obilježavanja mađarskoga nacionalnog blagdana 15. ožujka prirediti učenici 4. razreda u Domu kulture Attilé Józsefa, s početkom u 12.15, a prije toga u 12 sati bit će polaganje vijenaca kod spomenika ispred osnovne škole.

Mesopusni vikend Plajgora

Svinjokolje i Dede-babe za seosko veselje

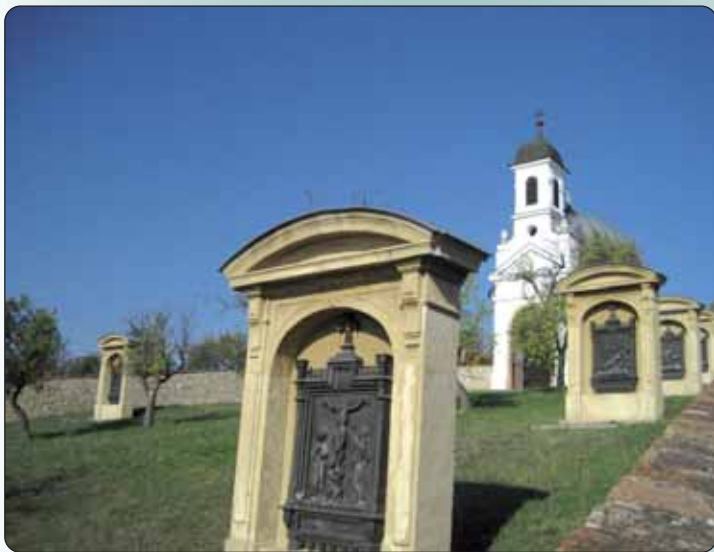
Majucko, ali jako selo Gradišća, Plajgor, i ljetos je u društvenom veselju dalo zbogom fašenskom periodu. Zadnjega mesopusnoga vikenda u subotnjoj ranoj zori muži su otputovali po svinju od 167 kilogramov, a oko sedmi se je začelo, jur doma, veliko djelo. Pri raspravljanju „žrtve“ jur mladi i odrasli stanovnici jednako su pomagali, načelnik sela Vince Hergović i njegova prava ruka, zamjenik, Janoš Kelemen, samo su koordinirali djelatne faze. Jedanaest još nije bugnulo, jur su mogli zainteresirani i najgladniji kušati jetra po plajgorski način. Na naše pitanje je Vince Hergović rekao da to izgleda tako da se u jetra speču i malo gutine. Bilo je mesa, presborša i svega, kobasice je sa stručnim prsti očistila Marika Meršić-Habetler. U nedilju pak svi su mogli doći pred seoski dom „po porciju“ od svinjokolja. Otpodne su po seoski ulica marširali po staroj tradiciji Dede-babe, a za njimi jačka, norija i šala ter pravi glas harmonike Attilé Méhesa. Povorka je zašla svakamor, praveći dobru volju i raspoloženje, a u domu kulture bilo je još i tancanja. Onde su se razšli i grofljini iz šopronske pekarije. Lip je bio i ov dvodnevni svetak, svi su se dobro čutili i nigdor nij' šparao s dobrimi čini da i druge razveseli pred dugom korizmom.

Tiho

Foto: Neli Berzlanović-Szalai

„Divna ruža rumena cvate na Golgoti.
Tamo stoji Marija, Isusova mati.
Viče, mili Sine, zašto patiš tako?
U patnjama tiši nas, prižalosna Majko!“

Pozivamo Vas na obilazak križnog puta u petak prije Cvjetnice, 18. ožujka 2016. g., na pečušku Kalvariju. Pobožnost, s početkom u 15 sati, predvodit će vlč. Gabrijel Barić.

PEČUH – U organizaciji Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe i Udruge Augusta Šenoe, 22. ožujka, s početkom u 18 sati u Klubu (Ulica T. Eszea 3) upriličuje se predstavljanje monografije Damira Bačića «Zaljubljenici u kazalište». S autorom će razgovarati Mišo Hepp, glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu. (Ova je monografija bitno teatrološko djelo koje ispunjava prazninu u nedovoljno istraženom području hrvatskog kazališta, a može poslužiti i kao pouzdan izvor podataka o ranim radovima brojnih poznatih domaćih kazalištaraca. Ne manje važno, ova knjiga može mnoge od nas i podsjetiti zašto smo se u početku uopće i zaljubili u vlastitu Taliju).

BUDIMPEŠTA – U Hrvatskome đlačkom domu u utorak, 22. ožujka, od 15 sati je bojanje pisanica. Radionicu vodi profesor likovnog odgoja Zoltán Csomós.

ČAVOLJ – Na temelju vladine uredbe «o presvrstavanju stavaka za podupiranje zadaća mjesnih samouprava», Seoska je samouprava dobila potporu od 15 milijuna forinta za preseljenje, odnosno uređivanje novoga načelničkog ureda koji će biti smješten u zgradi nekadašnje seoske knjižnice. Dodajmo da je potkraj prošle godine na taj način potporu dobilo 83 naselja u Mađarskoj.

„U zagrljaj Dravi i Bilogori“

U organizaciji Gradskog radija Virovitica, 5. ožujka priređena je glazbeno-plesna manifestacija u Đurđevcu u dvorani Strukovne škole, pod nazivom „U zagrljaj Dravi i Bilogori“. Kroz Podravinu, Bilogoru i rijeku Dravu svojim pjesmama i plesom proveli su gledatelje najbolji glazbenici i predstavnici ovoga kraja: KUD „P. Preradović“ i „Đurđevčice“ iz Đurđevca, Marica Hasan, KUD „Rudar“ iz Glogovca, Franjo Barić i Opium Bend, KUD Delovi, Dragan Vlajnić, KUD „Grgur Karlovcan“ iz Kalinovca, Mirko Kopričanec, HPD „Ferdo Rusan“ iz Virja, Veseli Podravci, KUD Gruntovec, Podravski mužikaši i Udruga cimbalista. Hrvate iz mađarskog dijela Podravine predstavljao je KUD „Podravina“ iz Barče, uz tamburašku pratnju Orkestra Vizin. Specijalni su gosti večeri bili Tamburaški sastav „Slavonske lole“. Na programu koji je trajao više od četiri sata, okupilo se mnoštvo gledatelja, koji su uz buran pljesak ispratili sve izvođače, a često i zaplesali pred pozornicom.

Vesna Velin

